

باسمه تعالی

سؤالات درس به درس دین و زندگی (۲)، پایه یازدهم، بر اساس چاپ ۹۶

طراح: قاسم مندوانی، سرگروه معارف اسلامی و فلسفه و منطق شهرستان شادگان

ردیف	درس دوازدهم: «پیوند مقدس»	صفحه
۱	طبق فرمایش نبی مکرم اسلام حضرت محمد(ص)، «هیچ بنایی نزد خدا، محبوب‌تر از نیست.» پاسخ: «از دواج»	۱۶۸
۲	مقدس‌ترین نهاد و بنای اجتماعی نزد خدا، کدام است؟ توضیح دهید. پاسخ: «خانواده»؛ این نهاد، با ازدواج زن و مرد به وجود می‌آید و با آمدن فرزندان کامل می‌شود. با تولد فرزندان، زن و مرد، مادر و پدر بودن را تجربه می‌کنند و فرزندان را در دامن خود پرورش می‌دهند.	۱۶۸
۳	آیا کلمات «انس»، «انسان»، «بنی آدم» و «ناس» در قرآن کریم؛ اختصاص به جنس خاص [زن یا مرد] دارد؟ چرا؟ پاسخ: خیر، [به زن و مرد، هر دو مربوط می‌شود]؛ زیرا حقیقت انسان را «روح» او تشکیل می‌دهد و روح انسان، نه مذکر است و نه مؤنث.	۱۷۰
۴	زنان و مردان، چگونه می‌توانند به «قرب الهی» و «بهشت جاوید» برسند؟ پاسخ: آن‌ها به عنوان افراد «نوع بشر»، استعدادها و ویژگی‌های فطری یکسان و هدف مشترکی دارند که با بهره‌گیری از آن ویژگی‌ها می‌توانند به هدف مشترک، یعنی «قرب الهی» و «بهشت جاوید» برسند.	۱۷۰
۵	خداوند، زن و مرد را به گونه‌ای آفریده که «زوج» یکدیگر باشند، یعنی چه؟ پاسخ: «یعنی در کنار هم قرار گیرند و یکدیگر را کامل کنند.»	۱۷۱
۶	«خصوصیت مشترک» و «خصوصیت متفاوت» زن و مرد را بنویسید. پاسخ: در «ویژگی‌های انسانی» با هم مشترک هستند و خداوند برای هر دو هدف واحدی معین کرده است، اما از جهت «خصوصیات جسمی» با هم متفاوتند. البته، این تفاوت‌ها به گونه‌ای است که هر دو را به هم نیازمند کرده است.	۱۷۱
۷	آیا تفاوت میان زن و مرد، به معنی برتری یکی بر دیگری است؟ چرا؟ پاسخ: خیر؛ زیرا برتری هر کس نزد خدا، به «تقواست» و هر انسانی می‌تواند آن را در وجود خود «پرورش» دهد.	۱۷۱
۸	تفاوت‌های میان زن و مرد، به چه جهت است؟ توضیح دهید. پاسخ: به جهت وظایف مختلفی است که خالق حکیم بر عهده هر یک از زن و شوهر نهاده است تا هر کدام از آن‌ها بتوانند در زندگی مشترک و خانوادگی نقش‌های خاصی را بر عهده بگیرند و یک «خانواده متعادل» را پدید آورند.	۱۷۱
۹	خداوند، «توانمندی عاطفی بالای زنان» و «قدرت جسمی بیش‌تر مردان» را برای چه چیزی در آن‌ها قرار داده است؟ پاسخ: تا؛ «زن با محبت مادری، فرزندان را رشد دهد» و «مرد با کار کردن، نان‌آور خانواده باشد.»	۱۷۱
۱۰	انسان، چه زمانی وارد مرحله «مسئولیت‌پذیری» می‌شود؟ توضیح دهید. پاسخ: زمانی که به سن بلوغ و دوره جوانی برسد؛ وی در این دوره، این شایستگی را به دست می‌آورد که مخاطب خداوند قرار بگیرد و از هم اکنون برای سعادت خود و خانواده‌ای که در آینده نزدیک تشکیل خواهد داد، برنامه‌ریزی نماید.	۱۷۳

۱۱	مهم‌ترین برنامه‌هایی که در مورد «تشکیل خانواده» وجود دارند را بنویسید. پاسخ: (۱) تقویت عفاف و پاکدامنی در خود از آغاز بلوغ (۲) مشخص کردن هدف‌های خود از تشکیل خانواده (۳) شناخت معیارها و شاخص‌های همسر مناسب (۴) شناخت ویژگی‌های روحی زن و مرد
۱۲	از میان مهم‌ترین برنامه‌های تشکیل خانواده، «تقویت عفاف و پاکدامنی» را توضیح دهید. پاسخ: دوره بلوغ تا ازدواج، یکی از حساس‌ترین و ارزشمندترین دوره‌های عمر انسان است و دوره گذر از کودکی و ورود به بزرگسالی و پذیرش مسئولیت‌های زندگی است. اگر نوجوان و جوان، این دوره را با پاکی و پاکدامنی بگذارند و در حالی به زندگی مشترک با همسرش وارد شود که آلوده به فحشا و گناه نشده باشد، راه رسیدن به «بهشت» را برای خود و فرزندانش بسیار هموار کرده است.
۱۳	چرا قرآن کریم از دختران و پسران می‌خواهد قبل از ازدواج، حتماً «عفاف» پیشه کنند؟ پاسخ: «تا خداوند به بهترین صورت، زندگی آنان را سامان دهد.»
۱۴	چرا قرآن کریم از دختران و پسران می‌خواهد که به هیچ وجه در پی رابطه غیر شرعی [چه پنهان، چه آشکار] با جنس مخالف نباشند؟ پاسخ: زیرا که؛ (۱) ضرر و زیان آن تا قیامت، دامن گیر آنان خواهد شد. (۲) در نسل‌های آنان تأثیر بدی خواهد گذاشت.
۱۵	هر جوان به طور فطری خواستار ازدواج با چه کسی است؟ پاسخ: کسی که؛ (۱) قبل از ازدواج پاکدامنی خود را حفظ کرده باشد. (۲) رابطه غیر شرعی با جنس مخالف نداشته است.
۱۶	چرا هر کس خواستار آن است تا دیگران به اعضای خانواده او نظر سوء نداشته باشند، خودش هم باید چنین باشد؟ پاسخ: زیرا نظام هستی بر «عدالت» استوار است. عمل هر کس، عکس‌العملی دارد که «قسمتی» از آن در این جهان، ظاهر می‌شود و «تمام آن» در جهان آخرت.
۱۷	شایسته است که به تدریج درباره هدف خود از ازدواج فکر کنیم و هوشمندانه وارد این مرحله از زندگی شویم. ☒ درست ☐ نادرست
۱۸	چهار مورد از اهدافی که برای تشکیل خانواده در متون دینی ذکر شده است را بنویسید. پاسخ: (۱) پاسخ به نیاز جنسی (۲) انس با همسر (۳) رشد و پرورش فرزندان (۴) رشد اخلاقی و معنوی
۱۹	از اهدافی که برای تشکیل خانواده در متون دینی ذکر شده «پاسخ به نیاز جنسی است»، آن را توضیح دهید. پاسخ: «ابتدایی‌ترین» زمینه ازدواج، نیاز جنسی مرد و زن به یکدیگر است. این نیاز که احساس آن از دوران بلوغ آغاز می‌شود، اولین کشش و جاذبه را میان مرد و زن ایجاد می‌کند و آنان را به سوی تشکیل خانواده سوق می‌دهد. بر اثر ازدواج و پاسخ صحیح به این نیاز، هر کدام از مرد و زن، به یک «آرامش روانی» می‌رسند.
۲۰	از اهدافی که برای تشکیل خانواده در متون دینی ذکر شده «انس با همسر است»، آن را توضیح دهید. پاسخ: هر یک از زن و مرد، علاوه بر نیاز جنسی، نیازمند به زندگی با دیگری هستند و این نیاز نیز، پس از بلوغ آشکار می‌شود. این نیاز، به گونه‌ای است که اگر فردی از راه‌های نامشروع آن را برطرف کند اما بدون همسر زندگی کند، باز هم یک بی‌قراری و ناآرامی او را آزار می‌دهد که فقط با بودن در کنار همسر برطرف می‌شود.

۲۱	از اهداف ازدواج و تشکیل خانواده، «رشد و پرورش فرزندان» را شرح دهید. پاسخ: خانواده، بستر رشد و بالندگی فرزندان است و هیچ نهادی نمی‌تواند جایگزین آن شود. فرزند، ثمره پیوند مرد و زن و تحکیم بخش وحدت روحی آن‌هاست. آنان دوام وجود خود را در فرزند می‌بینند و از رشد و بالندگی او لذت می‌برند. کدام افتخار بالاتر از آن که خداوند، تربیت و پرورش چند تن از بندگان خود را به پدر و مادر سپرده است و احترام و اطاعت از والدین را هم ردیف «طاعت و عبودیت خود» قرار داده است.
۲۲	از اهداف ازدواج و تشکیل خانواده، «رشد اخلاقی و معنوی» را شرح دهید. پاسخ: پسر و دختر جوان با تشکیل خانواده، از همان ابتدا زمینه‌های فساد را از خود دور می‌کنند، مسئولیت‌پذیری را تجربه می‌نمایند، مهر و عشق به همسر و فرزندان را در خود پرورش می‌دهند، با گذشت و مدارا و تحمل سختی‌ها و ناگواری‌های زندگی، به درجات معنوی بالاتری نایل می‌شوند.
۲۳	اولین کشش و جاذبه میان مرد و زن، که آنان را به سوی تشکیل خانواده سوق می‌دهد؛ کدام است؟ (۱) پاسخ به نیاز جنسی ☒ (۲) انس با همسر ☐ (۳) رشد و پرورش فرزندان ☐ (۴) رشد اخلاقی و معنوی ☐
۲۴	پس از تعیین هدف ازدواج، چه چیزی مطرح می‌شود؟ پاسخ: «انتخاب همسر مناسب».
۲۵	طبق مقررات اسلامی، رضایت کامل چه کسانی برای ازدواج «ضروری» است و اگر عقدی به زور، انجام بگیرد؛ چه حکمی دارد؟ پاسخ: «پسر و دختر» - «باطل» است و «مشروعیت» ندارد.
۲۶	رابطه «انتخاب همسر» و «مسئولیت آینده» را توضیح دهید. پاسخ: داشتن قدرت انتخاب، ارزشمند و در عین حال، مسئولیت‌آور است. برای موفق شدن در این مسئولیت، باید بر شور و احساس جوانی تسلط کامل داشت و با چشم باز عمل کرد. همواره دیده‌ایم که علاقه و محبت به یک شخص، چشم و گوش را می‌بندد و عقل را به حاشیه می‌راند. این سخن امام علی (ع) مربوط به مواردی از همین قبیل است: «حُبُّ الشَّيْءِ يُعْمَى وَ يُصَمُّ؛ عِلَاقَةُ [شَدِيدٍ] بِهَ چِيزِي، أَدَمَ رَا كُورَ وَ كَرَمِي كُنْد.»
۲۷	چرا پیشوایان دین از ما خواسته‌اند که در مورد انتخاب همسر آینده، با پدر و مادر خود «مشورت» کنیم؟ پاسخ: «تا به انتخابی درست برسیم»؛ پدر و مادر به علت محبت به فرزند، معمولاً مصلحت و خوشبختی او را در نظر می‌گیرند و به علت تجربه و پختگی شان، بهتر می‌توانند خصوصیات افراد را دریابند و عاقبت ازدواج را پیش‌بینی کنند.
۲۸	پدران و مادران، نباید نظر خود را بر فرزندان تحمیل کنند و آن‌ها را به ازدواجی ناخواسته بکشانند. درست ☒ نادرست ☐
۲۹	شایسته است خانواده، چگونه محیطی باشد؟ چرا؟ پاسخ: «محیط هم‌دلی، اعتماد به بزرگ‌ترها و شنیدن نظرات یکدیگر» - «تا بهترین تصمیم‌ها گرفته شود و کم‌تر به حسرت و پشیمانی منجر شود.»
۳۰	از نظر قرآن کریم؛ مهم‌ترین معیار همسر شایسته چیست؟ پاسخ: «با ایمان بودن اوست.»
۳۱	هر قدر «ایمان» یک فرد، «قوی‌تر» باشد، شایستگی وی برای همسری «.....» خواهد بود. پاسخ: «پیش‌تر»

۱۷۶	علاوه بر «با ایمان بودن همسر» چهار معیار دیگر مؤثر در انتخاب وی را به عنوان «زوج» بنویسید. پاسخ: (۱) اصالت خانوادگی (۲) عدم ارتباط قبلی با جنس مخالف (۳) انجام عبادات، به خصوص نماز (۴) پوشش مناسب اسلامی و ...	۳۲
۱۷۷	تحقیق درباره همسر آینده را نباید با کدام معاشرت‌ها، اشتباه گرفت؟ پاسخ: معاشرت‌هایی که منشأ آن، تنها «هوس‌های زودگذر» است.	۳۳
۱۷۷	چرا خداوند به ما اجازه معاشرت‌هایی که منشأ آن تنها هوس‌های زودگذر است، نداده است؟ پاسخ: زیرا این گونه معاشرت‌ها، هر چند با عنوان‌هایی مانند شناخت روحیه همسر و یا پی بردن به نقاط تفاهم یکدیگر باشد، نتیجه‌بخش نیست و آثار زیان‌بار دیگری دارد که به خاطر همان آثار، خداوند، اجازه این گونه معاشرت‌ها را به ما نداده است. در این نوع معاشرت‌ها، معمولاً احساسات بر هر دو نفر حاکم می‌شود و پسر و دختر شخصیت واقعی خود را پنهان می‌کنند و هر طرف اصرار دارد خود را بهتر از آن چه هست نشان دهد تا محبوب دیگری واقع شود. معمولاً، بیش‌تر این معاشرت‌ها به «سستی رابطه» و «جدایی» می‌انجامد.	۳۴
۱۷۸	آمادگی برای ازدواج، نیازمند چند بلوغ است؟ بنویسید. پاسخ: «دو بلوغ»؛ (۱) جنسی (۲) عقلی و فکری	۳۵
۱۷۸	بلوغ جنسی، مدتی پس از بلوغ عقلی و فکری فرا می‌رسد. درست ☐ نادرست ☒	۳۶
۱۷۸	با رسیدن جوان به کدام بلوغ، در می‌یابد که باید زندگی خود را بسیار جدی بگیرد و برای آینده‌اش برنامه‌ریزی کند؟ پاسخ: «بلوغ عقلی و فکری»	۳۷
۱۷۸	چهار مورد از نشانه‌های بلوغ عقلی و فکری در انسان را نام ببرید. پاسخ: (۱) توجه به داشتن شغل و پیدا کردن کار (۲) فکر کردن درباره ویژگی‌های همسر (۳) تنظیم خرج و هزینه خود (۴) دوری از بی برنامه بودن	۳۸
۱۷۸	نباید فاصله میان بلوغ جنسی و عقلی [فکری] با زمان ازدواج، زیاد شود و تشکیل خانواده به تأخیر افتد. درست ☒ نادرست ☐	۳۹
۱۷۸	پیشوایان ما، از پدران و مادران خواسته‌اند که چگونه شرایط لازم را برای ازدواج فرزندان خود فراهم کنند؟ توضیح دهید. پاسخ: «با کنار گذاشتن رسوم غلط»؛ همچنین، از آن‌ها خواسته، به خاطر پندارهای باطل همچون فراهم شدن همه امکانات زندگی، فرزندان خود را به «گناه» نکشانند و جامعه را گرفتار «آسیب» نسازند.	۴۰
۱۷۸	پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: «کسی که ازدواج کند، نصف دین خود را حفظ کرده است؛ پس باید برای حفظ نصف دیگر، از خدا پروا داشته باشد.»؛ این جمله کوتاه، اهمیت چه چیزی را به خوبی می‌رساند؟ پاسخ: «ازدواج»؛ نشان می‌دهد که چگونه نیمی از دینداری انسان با ازدواج، حفظ و نگهداری می‌شود.	۴۱
۱۷۹	چرا پیامبر اکرم (ص) می‌فرماید: برای دختران و پسران خود، امکان ازدواج فراهم کنید؟ پاسخ: تا خداوند؛ (۱) اخلاقشان را نیکو کند. (۲) در رزق و روزی آن‌ها توسعه دهد. (۳) عفاف و غیرت آن‌ها را زیاد گرداند.	۴۲

۱۷۹	طبق فرمایش امام صادق (ع): «.....» رکعت شخص متأهل، برتر از «.....» رکعت نمازی است که شخص مجرد می خواند. پاسخ: «دو» - «هفتاد».	۴۳
۱۷۹	ازدواج، برای چه چیزی انجام می شود؟ پاسخ: «برای رفع نیازهای طبیعی و پاسخ گویی به خلقت است.»	۴۴
۱۷۹	شایسته است در پاسخ گویی به نیازهای طبیعی ازدواج، به کدام ویژگی ها دقت کنیم؟ پاسخ: (۱) زمان مناسب (۲) شیوه صحیح	۴۵
۱۷۹	فواید ازدواج، در زمان مناسب را بنویسید. پاسخ: (۱) ثنابادی (۲) سلامت جسمی و روحی (۳) رشد طبیعی (۴) احساس رضایت درونی (۵) کاهش فشار جنسی (۶) سلامت اخلاقی جامعه	۴۶
۱۷۹	تأخیر در ازدواج سبب چه نتایجی می شود؟ پاسخ: ۱- افزایش فشارهای روحی و روانی ۲- روابط نامشروع و آسیب های اجتماعی	۴۷
۱۷۹	اگر فردی بخواهد به شیوه ای غیر از ازدواج به عبارت دیگر، به شیوه ناصحیح، به نیاز جنسی خود پاسخ دهد؛ چه نتایجی دارد؟ پاسخ: در آن صورت لذت آنی و زودگذر برخاسته از گناه، پس از چندی روح و روان فرد را پژمرده می کند و شخصیت او را می شکند. این گونه اشخاص، به جای بازگشت به مسیر درست، برای فرار از این پژمردگی به افراط در گناه کشیده می شوند؛ اما نمی دانند که روحشان مانند تشنه ای است که هر چه بیش تر از آب شور دریا می نوشد، بر تشنگی اش افزوده می شود و بی قراری اش شدت می یابد.	۴۸